



NCC Industry Oy
nccindustry@ncc.fi

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN (YVA) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA

HANKE

NCC Industry Oy:n kalliokiviaineksen louhinta ja murskaus sekä ylijäämämaiden vastaanotto ja hyödyntäminen, Kotimäki (426-412-9-101), Liperi

HANKKEESTA VASTAAVA

NCC Industry Oy
Mannerheimintie 103a
PL 13
00281 Helsinki
(Y-tunnus 1765515-0)

ASIAN VIREILLETULO

Härkinvaaran vesiosuuskunta, Vaivio-Härkinvaara kyläyhdistys ry sekä 6 yksityistä henkilöä ovat 1.11.2021 pyytäneet ELY-keskukselta (ELY-keskus) päätöstä, edellyttääkö NCC Industry Oy:n kalliokiviaineksen louhinta ja murskaus- sekä ylijäämämaiden vastaanottoa ja välittömästi sen vieressä sijaitseva Peab Industry Oy:n kalliokiviaineksen louhinta ja murskaustoimintaa koskevat hankkeet ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely). Tämä päätös koskee NCC Industry Oy:n hanketta.

Liperin kunnan elinympäristölautakunnan lupajaos on jo myöntänyt 18.10.2021 Peab Industry Oy:lle maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan kalliokiviaineksen ottamiseen ja louhintaan sekä murskaukseen kiinteistöjen Kotimäki (426-412-9-101) ja Vaivionsalo (426-412-49-126) alueella. Toiminta rajautuu välittömästi NCC Industry Oy:n hankkeeseen. Luvasta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen, joten lupapäätös ei ole vielä lainvoimainen. ELY-keskus on antanut valitusta koskevan vastineen Vaasan hallinto-oikeudelle.

Liperin kunnan elinympäristölautakunta on 20.10.2021 pyytänyt Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta lausuntoa NCC Industry Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta sekä uudestaan 9.3.2022 muutetusta hakemuksesta.

ELY-keskus on pyytänyt hankkeesta vastaavalta YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n mukaisia tietoja hankkeesta 26.10.2021, 22.11.2021 ja 22.3.2022. Hankkeesta vastaava on toimittanut tietoja YVA-päätöksentekoa varten 15.11.2021 ja 23.11.2021.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

NCC Industry Oy:n kalliokiviaineksen louhinta ja murskaus sekä ylijäämämaiden vastaanotto toimintaa koskevaan hankkeeseen, kiinteistöllä Kotimäki (426-412-9-101), Liperi, sovelletaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Hankkeen ja sen ympäristövaikutusten kuvaus sekä asian käsittely ja ELY-keskuksen ratkaisun perustelut on esitetty seuraavassa.

ASIAN KÄSITTELY

Viranomaisten kuuleminen

Pohjois-Karjalan ELY-keskus pyysi 16.3.2021 lausunnot YVA-menettelyn soveltamisesta hankkeeseen Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitolta.

Liperin kunnan elinympäristölautakunnan lupajaos antoi asiasta aikaisemmin lausunnon marraskuussa 2021. Lupajaos totesi tuolloin lausunnossaan, että NCC Industry Oy:n ja Peab Industry Oy:n ottoalueiden yhteenlaskettu pinta-ala ja enimmäisottomäärä vuodessa eivät ylitä YVA-lain hankeluettelon raja-arvoja. Myöskään vuosittain vastaanotettavien ylijäämämaiden määrä ei laukaise YVA-menettelyn tarvetta. Lupajaos katsoi, että ympäristövaikutusten arviointia ei siten ollut perusteltua vaatia. Koska lupahakemukseen nyt tehdyt muutokset eivät vaikuta ottoalueen pinta-alaan, vuosittaiseen ottomäärään eikä vuosittain vastaanotettavien ylijäämämaiden määrään, ei ympäristövaikutusten arviointia ole nytkään perusteltua vaatia.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toteaa lausunnossaan, ettei se edellytä YVA-menettelyä. Päivitetyt suunnitelmat lähinnä jatkavat alueen aiempaa käyttöä ja toiminta kohdistuu tulevaisuudessakin maakuntakaavassa osoitetulle kalliokiviaineksen ottoon kaavoitetulle alueelle.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Hankkeesta vastaavalle varattiin 22.3.2022 mahdollisuus täydentää hanketta koskevia YVA-lain 12 §:n mukaisia tietoja viimeistään 15.4.2022.

Yhteislupahakemuksen muutoksen 15.2.2022 mukaan NCC:n ja viereisen toimijan yhteenlaskettu pinta-ala sekä kiviainesten vuosittainen ottomäärä eivät ylitä YVA-rajoja, kuten ELY-keskukselle toimitetussa selvityksessä 15.11.2021 on todettu. NCC:n ottoalueen koko on n. 6,38 ha. Osittain samalla kiinteistöllä (Kotimäki 9:101) toimii toinen louhintaa ja murskaamista harjoittava yritys. Viereisen toimijan lupa-alue on 11,9 ha ja varsinainen ottoalue 6,6 ha. Ottoalueiden koko on yhteenlaskettuna noin 12,98 ha, joten pinta-ala jää selvästi YVA-rajan (25 ha) alle. NCC:n vuosittainen ottomäärä on keskimäärin 170 000 (64 150 k-m³) ja maksimi 270 000 t (101 890 k-m³). Viereisen toimijan vuosittainen ottomäärä on keskimäärin 41 000 t (15 000 k-m³) ja maksimi 110 000 t (40 000 k-m³). Toimijoiden yhteenlaskettu vuosittainen ottomäärä on keskimäärin 211 000 t (79 150 k-m³) ja maksimi 380 000 t (141 890 k-m³), joten YVA-raja kiviainesten vuosittaisella ottomäärälle (200 000 k-m³) ei ylitä.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Hankkeen kuvaus

NCC Industry Oy hakee maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaista yhteislupaa kalliokiviaineksen louhintaan ja louheen murskaukseen sekä pilaantumattomien ylijäämämaiden vastaanottoon ja hyödyntämiseen. Hakemuksen kohteena oleva alue sijaitsee Liperin kunnan Vaivion kylässä kiinteistöllä Kotimäki (426-412-9-101). Kiinteistön omistaa Tornator Oy.

Suunnittelualueella on ollut voimassa Liperin teknisen lautakunnan lupajaoksen NCCRoads Oy:lle 1.2.2010 (26.1.2010 2 §) myöntämä Kuopion hallinto-oikeuden 20.12.2010 (n:o 10/0589/3, dnro 00345/10/5404) ja korkeimman hallinto-oikeuden 5.10.2011 (taltionumero 2849, dnro 197/1/11) muuttama maa-aineslupa, joka on ollut voimassa 5.10.2021 saakka. Lisäksi suunnittelualueella on Liperin teknisen lautakunnan lupajaoksen 1.2.2010 (26.1.2010 § 3) myöntämä Vaasan hallinto-oikeuden 20.9.2011 (Nro 11/0396/3, dnro 00741/10/5109) muuttama toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa asfalttiasemalle, kivenmurskaamolle ja kivenlouhinnalle. Lupien mukaista toimintaa ei ole aloitettu, joten hakija hakee uutta maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaista yhteislupaa.

Hankkeen suunnittelualue on metsätalouskäytössä olevaa metsämaata. Suunnitelman kohteena oleva alue on laajuudeltaan yhtensä noin 6,38 hehtaaria. Otto on mahdollista ulottaa koko tälle alueelle. Lupaa haetaan 10 vuodeksi ympärivuotiselle toiminnalle. Ottamistoimintaa ei tehdä jatkuvasti, vaan muutamia (2 – 4) kertoja vuodessa noin 3 – 6 kk jaksoissa riippuen kysynnästä. Alueen toiminta-ajat: murskaus 7 – 22 (ma-pe), poraaminen (7 – 21), rikotus 8 – 18 (ma-pe), räjäytys 8 – 16 (ma-pe), ylijäämämaiden vastaanotto 6 – 22 (ma-pe), kuormaus ja kuljetus 6 – 22 arkisin ja 7 – 18 satunaisesti lauantaisin.

Alueella louhitaan kalliota sekä murskataan ja varastoidaan kiviainesta koko toiminnan aikana kokonaisuudessaan noin 1 050 000 k-m³. Kiviainesta louhitaan ja murskataan keskimäärin 170 000 t (64 150 k-m³) vuodessa, mutta kuitenkin korkeintaan 270 000 t (101 890 k-m³) vuodessa.

Ottoalueen maaston korkeus vaihtelee noin +116...+154 välillä. Ottotoiminnan on suunniteltu etenevän alueen eteläosasta pohjoisen suuntaan siten, että eteläosassa korko jää tasoon +116 m ja alueen pohjoisosassa tasoon +117 m (N2000). Ottoalueen länsi- ja lounaisreuna luiskataan 1:3, koska se kulkee tien vieressä. Alueen luoteiskulma luiskataan 1:2 ja pohjois-/koillisreuna 1:1. Luiskaus jyrkentyy koilliseen kulkiessa, koska tämä puoli on suojaisempi ja alueelle ei kulje polkuja.

Lisäksi alueelle otetaan vastaan pilaantumattomia, haitta-aineiltaan vna 214/2007 alemmat ohjearovot alittavia, ylijäämämaita enintään 49 500 t/a eli noin 30 000 m³/a (1,7 kertoimella) maisemointitarkoituksiin. Tarvittaessa ylijäämämaita jatkojalostetaan esimerkiksi seulomalla.

Toiminnan käynnistyessä puusto ja pintamaat poistetaan. Alueelta poistettavat pintamaat noin 50 000 m³ läjitetään alueen läjitysalueille sekä etelän maavalliin.

Kallion puhdistuksen jälkeen alueelle tuodaan poravaunu, joka poraa kallioon reiät panostusta varten. Reiät porataan siten, että ne mahdollistavat suunnitelmien mukaisen rintausten avaamisen ottoalueelle. Louhetta räjäytetään kerralla mahdollisuuksien mukaan murskauslaitoksen noin viikon raaka-ainetarpeen verran. Räjäytyksistä ilmoitetaan kovaäänisin äänimerkein.

Murskauslaitos tuodaan alueelle, kun murskaus on ajankohtaista. Ennen murskausta suurimpia kivilohkareita rikotetaan pienemmiksi kaivinkoneeseen kiinnitetyllä iskuvasaralla. Murskauslaitos koostuu syöttimestä, esi-, väli- ja jälkimurskaimista, kuljettimista sekä seuloista. Murska toimii aggregaatilla, jonka polttoaineena on kevyt polttoöljy. Murskatut kiviaineksen seulotaan haluttuun raekokoon.

Alueelle perustetaan tarvittaessa tukitoiminta-alue vna 800/2010 kivenlouhimojen, muun kiven louhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta sekä Suomen ympäristökeskuksen oppaan 25/2010 ohjeiden mukaisesti.

Alueelle kuljetaan Polvijärventietä pitkin, josta liitytään yksityiselle tieosuudelle, joka johtaa suunnittelualueelle. Kuorma-autokuljetuksien määrä on noin 20-35 kpl päivässä.

Alueelta poistettavat pintamaat ja vastaanotetut pilantumattomat ylijäämämaat riittävät alueen maisemointitarpeisiin ((30 000 m³*10 vuotta) + 50 000 m³= 350 000 m³). Maisemoinnin luiskiin sekä täyttöön tarvitaan yhteensä noin 313 000 m³ maa-aineksia. Louhitun alueen pohjalle tehdään n. 1 metriä paksu kasvukerros. Louhitun alueen pohjalle sekä ottoalueen reunoille sijoitetaan suuria kiviä/lohkareita, jotka estävät pääsyn alueelle ja sen rintauksiin.

Sijaintiympäristön kuvaus

Maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen eli yhteislupahakemuksen kohteena oleva hankealue sijaitsee noin 13,5 km etäisyydellä luoteen suunnassa Joensuun kunnan keskustasta. Joensuun lentoasema sijaitsee 3,5 km etäisyydellä alueen kaakkois-/eteläpuolella. Alueen länsipuolella noin 650 metrin etäisyydellä sijaitsee Polvijärventie (seututie 502).

Alue sijoittuu Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 kalliokiviainesten ottoalueelle (EO3). Alueen halki kulkeva vihreä viiva kuvaa matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealuetta. Alueen länsi- ja eteläpuolella on luokitellut pohjavesialueet Huhusniemi (0742626, luokka 2) n. 445 metrin ja Venäänsuo (0742608, luokka 1) n. 310 metrin etäisyydellä. Alueen pohjoispuolella kulkee viininpunainen viiva, joka kuvaa kaupunkiseudun kehittämisen kohdealuetta.

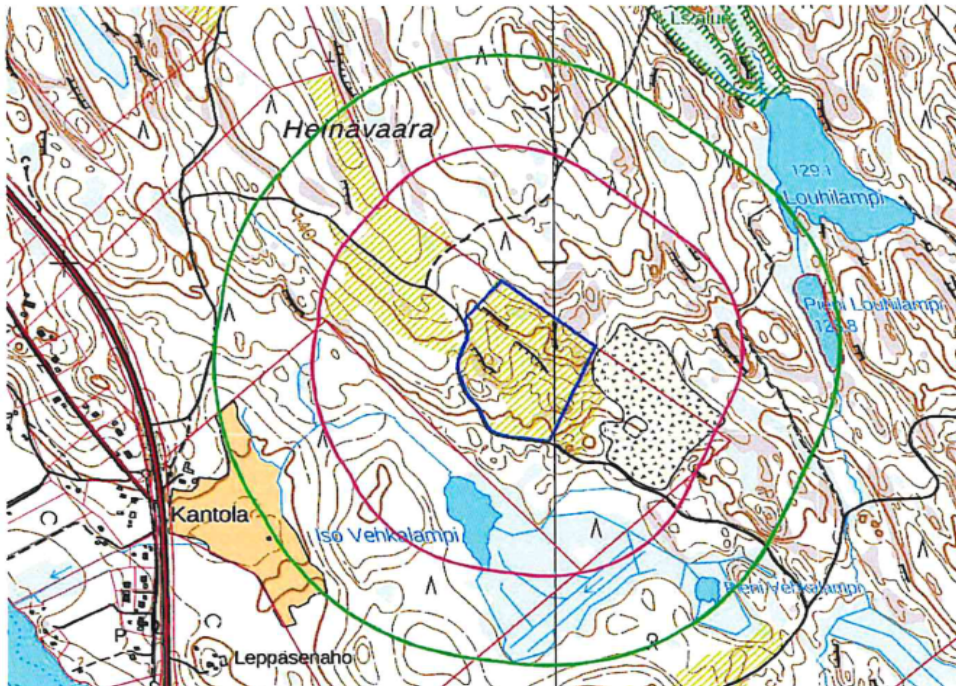
Alue on kaavoitettu Vaivion osayleiskaavassa 31.1.2011 maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Alueen itäpuolella sijaitsee kalliokiviainesten ottoalue (eo-2) n. 80 metrin etäisyydellä. Alueen etelä- ja koillispuolella sijaitsee luontovyöhykkeet (luo) Iso Vehkalampi noin 85 metrin ja Louhilampi 400 metrin etäisyydellä. Länsipuolella noin 650 metrin etäisyydellä sijaitsee seututie 502 (Polvijärventie), jonka länsipuolella on useita erillispientalojen asuinalueita (AO) sekä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MU). Alueen länsipuolella sijaitsee myös maatilojen talouskeskusten alue (AM) ja maatalousalue (MT).

Lähin pysyvä asutus sijaitsee lännessä noin 575 metrin etäisyydellä alueesta seututien 502 varressa. Harijärven rannalla sijaitsee useita asuinkiinteistöjä noin 670 metrin etäisyydellä. Ranta-asutuksen ja ottoalueen välissä kulkee seututie 502. Lähin loma-asunto sijaitsee lounaassa noin 860 metrin etäisyydellä seututien toisella puolella.

Lähimmät pintavesistöt ovat Iso Vehkalampi, Pieni Vehkalampi ja Louhilampi, jotka sijaitsevat noin 110, 410 ja 460 metriä suunnittelualueesta. Pieni Vehkalampi ja Iso Vehkalampi laskevat Harijärveen (n. 1 km) ja Louhilampi laskee Pienen Louhilammen kautta Pieneen Polvijärveen (n. 1,5 km). Louhosalueelle kertyvät vedet johdetaan alueen itä-/kaakkoisreunaan suunnitellun n. 200 m³:n selkeytysaltaan kautta ojaan, josta vesi virtaa Isoon Vehkalampeen.

Ottoalueen maaperä on kalliomaata ja kalliopaljastumaa. Kallioperä on suurimmalta osin gneissigranodioriittia, joka koostuu plagiolaasista, kalimaasälvästä ja kvartsista sekä biotiitista ja/tai sarvivälkkeestä. Ottoalueella koillisosassa esiintyy myös amboliittia, joka koostuu sarvivälkkeestä, plagiolaasista ja biotiitista. Alueella ei ole todettu merkittäviä luonnonesiintymiä.

Koillispuolella aluetta sijaitsee Kunnasniemen luonnonsuojelualue noin 570 metrin etäisyydellä.



Kuva 1: Lähimmät asuinkiinteistöt. Pinkillä kuvattu 300 metrin etäisyys ottoalueesta ja vihreällä 500 metrin etäisyys.

Arvio hankkeen ympäristövaikutuksista

Maa-ainesten ottamisesta ja ylijäämämuiden vastaanotosta aiheutuvat ympäristövaikutukset sekä mahdolliset riskit liittyvät maiseman muuttumiseen, toiminnan synnyttämiin melu-, pöly- ja tärinäpäästöihin, vesistö- ja pohjavesivaikutuksiin sekä raskaan liikenteen aiheuttamiin onnettomuusriskeihin.

Toiminta-alueella syntyy melua ja pölyä kallion porauksesta, räjäytyksistä, louheen rikotuksesta ja murskauksesta, kiviaineksen kuormauksesta sekä liikenteestä. Räjäytyksistä aiheutuu satunnaisesti joitain kertoja vuodessa lyhytaikaista tärinää. Lisäksi raskaan liikenteen lisääntyminen voi lisätä liikenneonnettomuuksien riskiä.

Alueen päästöjen vähentäminen perustuu tuotannon huolelliseen suunnitteluun sekä tuotannaikaiseen jatkuvaan tarkkailuun. Alueen työkoneet ja laitteisto pidetään moitteettomassa kunnossa sekä tarkastetaan ja huolletaan säännöllisesti. Mahdolliset viat korjataan viivytyksettä. Työkoneiden päästöjä voidaan vähentää ajotavan optimoinnilla sekä välttämällä joutokäyntiä. Liikenteen päästöihin voidaan vaikuttaa optimoimalla kuljetusreitit sekä välttämällä kaluston ajamista ilman kuormaa.

Murskaus- ja rikotuslaitteisto sijoitetaan siten, että se jää mahdollisimman matalaan kohtaan alueen rintauksen ja varastokasojen suojaan. Tämä vaimentaa murskaustoiminnan ympäristöön leviävää melupäästöä sekä vähentää ympäristöön leviävän pölyn määrää. Murskauslaitos on osin koteloitu melun ja pölyn leviämisen estämiseksi. Valmiin tuotteen putoamiskorkeus murskauslaitteiston kuljettimelta pidetään mahdollisimman matalana, mikä vähentää muodostuvan pölyn määrää. Muodostuvien hiukkasten vähentämiseksi alueelle tuotava porausvaunu varustetaan pölynkeräyslaitteella tai käytetään vaihtoehtoisesti muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Lisäksi pölyn leviämistä estetään tarvittaessa kastelemalla. Myös meluvallit, varastokasat ja louhintaseinämät estävät pölyn leviämistä.

Räjäytyksistä syntyvää tärinää pyritään vaimentamaan räjäytystöiden huolellisella suunnittelulla. Räjäytysainemäärät mitoitetaan kallioperän ominaisuuksien sekä räjäytettävän kuutiomäärän mukaisesti ja panostus tehdään niin, että tärinän eteneminen maaperässä on mahdollisimman vähäistä. Räjäytystyöt suunnittelee ja toteuttaa räjäytystöihin erikoistunut ammattilainen valtioneuvoston asetuksen 644/2011 mukaisesti.

Toiminnan vaikutukset vesistöön muodostuvat pääasiassa pintavesien kautta, jolloin kiintoainesta ja ravinteita voi päätyä pintavesiin. Alueella muodostuvat pintavedet johdetaan ennen ympäristön ojiin ohjaamista laskeutusaltaaseen, jossa virtauksen hidastuminen saa kiintoaineksen ja siihen kiinnittyneiden ravinteiden laskeutumaan altaan pohjalle. Kiintoaineen kertymistä tarkkaillaan aistinvaraisesti ja allas tyhjennetään viimeistään, kun allas on täytynyt puoleenväliin asti. Talousjätevedet kerätään umpisäiliöihin ja toimitetaan jätevedenpuhdistamolle.

Toiminnasta ei aiheudu merkittäviä vaikutuksia maaperään tai pohjaveteen. Öljytuotteita ja muita ympäristölle haitallisia aineita varastoidaan alueella vain käytössä olevan kaluston tarpeen mukaisesti. Mikäli alueella säilytetään ympäristölle haitallisia kemikaaleja vakituisesti, rakennetaan sitä varten erillinen tukitoiminta-alue, joka perustetaan vna 800/2010 määräysten ja Suomen ympäristökeskuksen BAT-oppaan 25/2010 ohjeiden mukaisesti. Polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, joissa on lapon ja ylitäytön esto. Kaikki ympäristölle haitalliset kemikaalit säilytetään kontissa. Ottoalueella säilytetään aina riittävä määrä öljynimeytykseen soveltuvaa materiaalia mahdollisen öljyvudon varalta. Toiminnassa syntyvät jätteet kerätään jätejakeiden

mukaisesti erikseen ja toimitetaan säännöllisesti asianmukaisiin vastaanotto paikkoihin. Räjähdyksineitä ei varastoida alueella.

Hakija on esittänyt lupahakemuksessaan, että talousvesikaivojen kartoittaminen (500 metrin säteellä) suoritetaan luvan myöntämisen jälkeen, ennen ottotoiminnan aloittamista. Kartoituksessa selvitetään kaivon sijainti, tyyppi ja pohjaveden pinnankorkeus, mikäli se kaivon rakenteet huomioiden on mahdollista. Kartoitusten tulosten perusteella valitaan edustavimmat kaivot toiminnan aikaiseen tarkasteluun. Pohjaveden korkeusaseman muutoksia tarkkaillaan kaivokartoituksen perusteella valituista kaivoista. Mikäli yhdestäkään kaivosta ei ole mahdollista tarkkailla pinnankorkeutta, asennetaan alueelle pohjaveden tarkkailuputki pinnankorkeuden tarkkailemiseksi. Ottotoiminnan aikana pohjaveden pinnan korkeustasoja tarkkaillaan 4 kertaa vuodessa maaliskuussa-, kesä-, syys- ja joulukuussa. Lisäksi suojamaakerroksen paksuutta (vähintään 4 metriä) tarkkaillaan 4 kertaa vuodessa samoina kuukausina kuin pinnankorkeutta.

Alue palautetaan ottotoiminnan päätyttyä takaisin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Maisemointi tehdään alueelle vastaanotetuilla ylijäämämailla ja alueelta kuorituilla pintamailla muotoilemalla. Ottoalueen pohjalle tehdään n. 1 m paksu kasvukerros. Mahdollisuuksien mukaan pintakerrokseen levitetään humuspitoisia maita, jos niitä on tarjolla. Alueelle istutetaan 2500 taimea/hehtaari ja metsityksessä huomioidaan metsäluonnon biodiversiteetti.

Toiminnasta aiheutuvien ympäristöön kohdistuvien riskien hallinta perustuu sertifioituun ISO 14001-standardin mukaiseen ympäristöjärjestelmään (ISO 14001:2015; 11.1.2019). Ympäristöjärjestelmä kattaa toiminnan riskikartoituksen sekä toimenpiteet onnettomuuksien ehkäisemiseksi.

ASIAAN LIITTYVÄ PEAB INDUSTRY OY:N HANKE

Liperin kunnan elinympäristölautakunnan lupajaos on 18.10.2021 myöntänyt Peab Industry Oy:lle maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan kalliokiviaineksen ottamiseen ja louhintaan sekä murskaukseen Liperin kunnan Vaivion kylässä kiinteistöillä Kotimäki (426-412-9-101) ja Vaivionsalo (426-412-49-126). Tilat omistaa Tornator Oy. Toiminta rajautuu välittömästi NCC Industry Oy:n myös kiinteistölle Kotimäki sijoittuvaan hankkeeseen. Lupapäätöksestä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen, joten se ei ole vielä lainvoimainen.

Peab Industryn hankkeen ottoalue on osittain entistä kalliokiviaineksen ottoaluetta. Edellinen Morenia Oy:lle myönnetty ja sittemmin MH-Kivi Oy:lle siirretty maa-aineslupa 6/2010 (23.11.2010 § 92) oli myönnetty 10 vuodeksi ja sen voimassa olo on päättynyt vuonna 2020. Maa-aineslupaan liittyvä ympäristölupa 1/2011 (15.3.2011 § 24) kallion louhintaan ja louheen murskaukseen on päättynyt maa-ainesluvan päättymisen myötä.

Peab Industry:n suunnittelun alueen pinta-ala on 11,9 hehtaaria, josta varsinaista ottoaluetta on noin 6,6 hehtaaria. Lupa on ko. I-vaiheessa annettu 15 vuodeksi 611 000 k-m³:n kokonaisottomäärälle. Suunnitelmapaketoissa näkyy myös vaihe II, jolle haetaan lupaa myöhemmin.

Hakemuksen mukainen vuotuinen ottomäärä on keskimäärin 41 000 t (15 000 k-m³) ja maksimi 110 000 t (40 000 k-m³). Alueella on arvion mukaan jo poistettuja pintamaita noin 30 000 m³. Hakemuksen mukaiselta alueelta pintamaita arvioidaan tulevan lisää noin 69 000 m³. Kaivannaisjäte käytetään ottamisalueen suojarakenteisiin, jälkihoitoon ja maisemointiin.

Alueelle kuljetaan Polvijärventietä pitkin, josta liitytään yksityiselle tieosuudelle, joka johtaa lupa-alueelle. Kuorma-autokuljetuksien määrä on noin 5-15 kpl päivässä.

Alueella on noudatettava seuraavia toiminta-aikoja:

Poraaminen: ma-pe klo 06.00-22.00

Räjäytykset: ma-pe klo 08.00-18.00

Murskaus: ma-pe klo 06.00-22.00

Rikotus: ma-pe klo 06.00-22.00

Kuormaaminen ja

kuljetus: ma-pe klo 06.00-22.00.

1.6.-31.7. murskaus on tehtävä klo 07.00-21.00.

Arkipyhinä (loppiainen, pitkäperjantai ja pääsiäisen pyhät, vappupäivä, juhannusaatto ja juhannuspäivä, pyhäinpäivä, itsenäisyyspäivä sekä jouluaatto, joulupäivä, tapaninpäivä ja uudenvuodenpäivä) ja viikonloppuisin toimintaa ei saa harjoittaa.

MUUT KÄYTETTÄVISSÄ OLLEET TIEDOT

ELY-keskuksen lausunnoissa samalla kallioalueella sijaitsevista louhoshankkeista on aikaisemmin todettu tarve lähialueen lammilla pesivän uhanalaisen kaakkurin pesimisrauhan turvaamiseen. Pesimisrauhan turvaaminen edellyttää toiminnan ajallista rajoittamista kaakkurin pesimiskauden 15.4.-1.9. ulkopuolelle. Tämän mukaisesti hankealueella aikaisemmin voimassa olevassa maa-ainesluvassa, annettu 26.1.2010, louhinta- ja murskaustoiminta oli rajattu toteutettavaksi kaakkurin pesimiskauden ulkopuolelle.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

NCC Industry Oy:n kalliokiviaineksen louhinta ja murskaus sekä maankaatopaikkatoiminnan hankkeeseen kiinteistöllä Kotimäki (426-412-9-101), Liperi, sovelletaan YVA-lain mukaista arviointimenettelyä.

ELY-keskuksen ratkaisun perustelut

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain liitteessä 1 olevassa hankeluettelossa. Hankkeen tulee vastata kooltaan hankeluettelon hankkeita, jotta hanke olisi arviointivelvollinen suoraan hankeluettelon nojalla.

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen,

joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankeluettelohankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Päätöksenteossa otetaan lisäksi huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2 (YVA-laki 3 § 3 mom.).

Tämä päätös on tehty hankkeesta vastaavan toimittamien tietojen, ELY-keskuksen käytössä olevien hankkeen aikaisempien lupien ja todennäköistä vaikutusalueita koskevien paikkatietoaineistojen sekä Peab Industry Oy:lle 18.10.2021 myönnetyn maa-aines- ja ympäristöluvan hakemus- ja käsittelytietojen perusteella. Hankkeesta vastaavan on YVA-lain 12 §:n mukaan toimitettava ELY-keskukselle tarvittavat tiedot päätöksenteon perusteeksi. ELY-keskuksen on hallintolain (343/2013) 31 §:n mukaan huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot.

Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne

Hankkeen ominaisuudet

Kun tarkastellaan YVA-lain liitteen 2 mukaisesti hankkeen ominaisuuksia, niistä keskeisin on hankkeen koko. YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon luonnonvarojen ottoa ja käsittelyä koskevan kohdan 2b) mukaan YVA-menettelyä sovelletaan aina kiven, soran tai hiekan ottoon, kun ottamisalueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa. YVA-lain hankeluetteloa muutettiin 1.2.2019 (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain liitteen 1 muuttamisesta 126/2019). Tällöin kiven, soran ja hiekan ottoa koskevaa kohtaa muutettiin siten, että aiemmin käytetty louhinta- ja kaivualue korvattiin käsitteellä ottamisalue, joka on käytössä myös maa-aineslainsäädännön mukaisessa lupamenettelyssä ja vastaa paremmin YVA-direktiivin määritelmää hankkeen alueesta. Ottamisalueeseen katsotaan kaivualan lisäksi sisältyvän louhimistoimintaan kuuluvat muut keskeiset ja erottamattomasti siihen liittyvät toiminnot.

YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon jätehuoltoa koskevan kohdan 11b) mukaan YVA-menettelyä sovelletaan aina jätteiden käsittelylaitokseen, joissa muuta kuin vaarallista jätettä sijoitetaan kaatopaikalle, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

NCC:n hankkeessa ottamisalue 6,38 hehtaaria eli se on pinta-alaltaan noin 26 % hankeluettelon mukaisesta hankkeesta ja kiviaineksen ottamismäärä on keskimäärin 32 % (keskimäärin 170 000 t eli 64 150 k-m³ vuodessa) ja maksimissaan noin 51 % (korkeintaan 270 000 t eli noin 101 890 k-m³ vuodessa) hankeluettelon mukaisesta hankkeesta. Hankkeen sisältämä maankaatopaikkatoiminta, jossa ylijäämämaita vastaanotetaan enintään 49 500 t vuodessa on sen sijaan lähes hankeluettelon mukainen eli 99 % hankeluettelon mukaisesta hankkeesta.

Harkittaessa arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa, on arvioitaessa hankkeen yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa, otettava huomioon vireillä olevien hankkeiden lisäksi myös meneillään olevien ja aikaisemmin toteutettujen hankkeiden ympäristövaikutukset silloin, kun nämä vaikutukset eivät ole vielä

lakanneet. Hankkeiden yhteisvaikutuksia on lähtökohtaisesti verrattava YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kynnyksarvon ylittävän hankkeen vaikutuksiin. Yksi arviointimenettelyä koskevan sääntelyn perusajatuksista on, ettei hankkeiden pilkkomisen tai yhteisvaikutusten huomiotta jättämisen tule johtaa arviointimenettelyn sivuuttamiseen (Komission tiedonanto 2021/C 486/01).

NCC:n hankkeella on yhteisvaikutuksia osin samalla kiinteistöllä sijaitsevan Peab Industry Oy:n hankkeen kanssa, joka sijaitsee välittömästi NCC:n ottamisalueen vieressä. Hankkeiden yhteenlaskettu ottamisalue on yhteensä 18,3 hehtaaria, joka on 73 % YVA-lain hankeluettelon mukaisesta hankkeesta. Hankkeiden yhteenlasketut kiviaineksen ottamismäärät ovat keskimäärin 79 150 k-m³ vuodessa ja maksimissaan 141 890 k-m³ vuodessa (kiviaineksen tilavuuspainokertoimena on käytetty 2,65). Eli maksimissaan NCC Industry Oy:n ja Peab Industry Oy:n hankkeiden yhteenlaskettu kiviaineksen ottamismäärä on noin 71 % YVA-lain hankeluettelon mukaisesta hankkeesta.

NCC Industry Oy:n hanke yksin ei ylitä YVA-lain hankeluettelon mukaisia kynnyksarvoja arviointimenettelyn soveltamiselle. Kuitenkin se seikka, että maankaatopaikkatoiminnan osalta hanke on 99 % maankaatopaikkaa koskevasta kynnyksarvosta, eli on lähes aina YVA-menettelyä edellyttävän hankkeen suuruinen, viittaa siihen, että hankkeesta voi aiheutua merkittäviä ympäristövaikutuksia. NCC:n hanke sisältää maankaatopaikkatoiminnan lisäksi kalliokiviaineksen louhinnan ja murskauksen, jossa hankealueeseen välittömästi rajautuvan ja samanaikaisesti toteutuvaksi hyväksytyyn (lupa ei vielä lainvoimainen) Peab Industry Oy:n hankkeen kanssa yhteenlaskettu ottamisalueen pinta-ala noin 73 % ja ottamismäärä on noin 71 % YVA-lain hankeluettelon mukaisesta hankkeesta. NCC:n hanke siis sisältää lähes aina YVA-menettelyä edellyttävän suuruisen maankaatopaikkatoiminnan sekä kalliokiviaineksen louhinnan ja murskauksen, joka on noin 73 % YVA-lain hankeluettelon mukaisesta hankkeesta. Tällä perusteella ELY-keskus katsoo, että hankkeesta todennäköisesti aiheutuu sen koon perusteella ympäristövaikutuksista annetun lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Myös se seikka, ettei hanketta koskien ole esitetty Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:24 "Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestäväan käyttöön" -oppaan mukaisia selvityksiä: pohjavesiolosuhteiden selvitys, luontoselvitys, ainesten laatuun määrään ja käyttötarkoitukseen liittyvät selvitykset, melu-, pöly-, värinäselvitykset, puoltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuutta. Nyt hankkeesta esitetyillä tiedoilla hankkeen aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin liittyy hyvin paljon epävarmuuksia, joita on tarpeen täsmentää ennen lupaharkintaa. Hankkeessa ei ole esimerkiksi esitetty lainkaan tietoja pohjaveden korkeudesta, laadusta ja virtaussuunnista, mitä on pidettävä merkittävänä puutteena, kun hankealue sijaitsee lähellä luokiteltuja pohjavesialueita. Myös se, ettei analyysitietoja louhittavan kiviaineksen ja irrotettavan maa-aineksen laadusta ole esitetty, aiheuttaa epävarmuuksia toiminnan haitallisten ympäristövaikutuksen arviointiin (kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan maa-aines ei pysyvää). Mikäli nämä sisältäisivät happotuottavia sulfideja, voisi louhiminen ja kaivaminen aiheuttaa happamuusongelmia ympäristössä, ja mahdollisesti vaikutuksia muun muassa pohjavesialueisiin.

Ympäristöhaittojen osalta hankkeen keskeiset vaikutukset liittyvät maiseman muuttumiseen, meluun, pölypäästöihin, tärinään sekä alueella muodostuvien vesien hallintaan. Erityisesti huomioita tulee kiinnittää pinta- ja pohjavesien suojeluun, melu- ja pölyvaikutuksen hallintaan, toiminta-aikojen määrittämiseen sekä haitallisten vaikutusten seurantaan. Melu-, pöly- ja tärinävaikutusten, ilman- ja vesiensuojelun, maisemavaikutusten lieventämisen sekä seurannan kannalta riittävä ympäristönsuojelun taso voidaan ottaa huomioon käyttämällä parasta käyttökelpoista tekniikkaa, josta annetaan määräykset maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisessa yhteislupapäätöksessä. Tämä edellyttää kuitenkin nyt esitettyjä kattavampia tietoja toiminnasta ja sen ympäristöstä sekä arvioiduista haitallisista ympäristövaikutuksista ja niiden vähentämis- ja ehkäisykeinoista.

Merkittävimmät ympäristöriskit liittyvät polttonesteiden, kemikaalien ja jätteiden käsittelyyn ja varastointiin sekä liikennöintiin, joista voi vuotojen tai vahinkojen seurauksena aiheutua maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Toiminnassa syntyvät jätteet ovat lähinnä alueella koneiden ja laitteiden huollossa syntyviä jätteitä, jotka toimitetaan muualla käsiteltäväksi. Polttonesteiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden säilytyspaikkojen maarakenteet on esitetty tiivistettäväksi siten, että ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. Räjähdyksaineita ei säilytetä alueella. Talousjätevedet kerätään umpisäiliöön. Alueelle vastaanotettavat ylijäämämaat voivat aiheuttaa maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumista, jos ne sisältävät haitallisia aineita. Tällaisia aineita ovat mm. rauta, alumiini, typpiyhdisteet, kloridi ja sulfaatti sekä anionisia suoloja muodostavat metallit, kuten arseeni ja kromi. Vastaanotettavien ylijäämämaiden alkuperän ja laadun seurantaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Näiden materiaalien haitallisten aineiden pitoisuudet tulee tutkia tarvittaessa niiden jo syntypaikalla. Vastaanotettavien ylijäämämaiden laadun ja vaikutusten seurannasta voidaan määrätä ympäristölupapäätöksessä, kuten myös ympäristöriskeihin ja häiriötilanteisiin varautumisesta ja näitä tilanteita koskevista velvoitteista. Tämä kuitenkin edellyttää kattavaa riskien tunnistamista jo lupahakemusvaiheessa. Nyt näihin liittyy epävarmuuksia mm. liikenteellisten vaikutusten osalta, joita on vielä tarpeen täsmentää.

NCC:n hanke käsittää maksimissaan 35 edestakaista kuljetusta vuorokaudessa eli yhteensä 70 yhdensuuntaista kuljetusta vuorokaudessa. NCC:n ja Peab:n hankekokonaisuus lisää Polvijärventie liikennemäärää maksimissaan 50 edestakaista kuljetusta vuorokaudessa eli 100 yhdensuuntaista kuljetusta vuorokaudessa. Polvijärventien liikennemäärä on ollut n. 2262-2797 ja raskaan liikenteen määrä on ollut n. 123-172 ajoneuvoa vuorokaudessa vuonna 2020. Näin ollen NCC:n hanke lisää Polvijärventien liikennettä noin 3,1 % ja yhdessä Peab:n hankkeen kanssa maksimissaan noin 4,4 %. Raskaan liikenteen määrä Polvijärventiellä lisääntyisi NCC:n hankkeen myötä maksimissaan 57% ja yhdessä Peab:n hankkeen kanssa maksimissaan 81%. Erityisesti raskaan liikenteen lisääntyminen voi lisätä liikenneonnettomuuksien riskiä teillä. Myös muut liikenteen haittavaikutukset, kuten liikennemelu, lisääntyvät tien varren asutukselle.

Hankkeen sijainti

Kaavojen mukainen käyttö

Alue sijoittuu Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 kalliokiviainesten ottoalueelle (EO3) ja sen lähiympäristöön. EO3-aluemerkinnällä osoitetaan vähintään seudullista merkitystä omaavia kalliokiviaineksen ottoalueita. Kaavan suunnittelumääräyksen mukaan kiviaineksen otto tulee sovittaa alueen luonto-, kulttuuri- ja ympäristöarvoihin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee selvittää kiviaineksen oton tarkoituksenmukainen eteneminen ja alueelle soveltuva maisemointi. Alueen halki kulkeva vihreä viiva kuvaa matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealuetta. Alueen länsi- ja eteläpuolella on muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue Huhusniemi (0742626) n. 445 metrin ja vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue Venäänsuo (0742608) n. 310 metrin etäisyydellä.

Alue on kaavoitettu Vaivion osayleiskaavassa 31.1.2011 maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Kyseinen alue on tarkoitettu pääsääntöisesti maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella voidaan sallia maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen, haja-asutusluonteinen asuinrakentaminen sekä ulkoilua ja virkistyskäyttöä palveleva rakentaminen. Alueen itäpuolella sijaitsee kalliokiviainesten ottoalue (eo-2) n. 80 metrin etäisyydellä, jossa kalliokiviaineksen otto on sallittua erillisen suunnitelman mukaisesti. Ottoluvan lakattua alue tulee maisemoida. Alueen etelä- ja koillispuolella sijaitsee luontovyöhykkeet (luo) Iso Vehkalampi noin 85 metrin ja Louhilampi 400 metrin etäisyydellä. Luontovyöhyke merkinnällä on likimääräisesti rajattu mahdolliset metsälain 10 §:n ja luonnonsuojelulain 28 §:n mukaiset kohteet ja muut ympäristö- tai maisema-arvoiltaan merkitykselliset kohteet, joita koskevan kaavamääräyksen mukaan ympäristötilaan vaikuttavia toimenpiteitä suorittaessa on huomioitava, ettei alueen luonto- tai maisema-arvoja vaaranneta tai heikennetä. Länsipuolella sijaitsee seututie 502 noin 650 metrin etäisyydellä, jonka länsipuolella on useita erillispientalojen asuinalueita (AO) sekä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MU). Alueen länsipuolella sijaitsee myös maatilojen talouskeskusten alue (AM) ja maatalousalue (MT).

Hankkeeseen välittömästi rajautuvan Peab:n hankealueella kalliokiviainesten ottoalueella (eo-2) kalliokiviaineksen otto on jo aloitettu aikaisempien lupien voimassaolon aikana. Toiminta alueella on keskeytynyt ja alueelle on nyt haettu uusia lupia, joten aluetta ei ole vielä maisemoitu.

NCC:n hankesuunnitelma sisältää alustavan maisemointisuunnitelman, jossa ei kuitenkaan selvitetty maisemoinnin sopivuutta maisemaan, eikä maisemointia tilanteessa, jos alueelle ei saada toiminnan aikana maisemointiin tarvittavia määriä vastaanotettavia maa-aineksia. Maisemointiin liittyy siis epävarmuuksia, joita olisi tarpeen selvittää vielä tarkennettavalla suunnittelulla.

Asutus

Lähin pysyvä asutus sijaitsee lännessä Kantolassa noin 575 metrin etäisyydellä alueesta. Harijärven rannalla sijaitsee useita asuinalueita noin 670 metrin etäisyydellä. Ranta-asutuksen ja ottoalueen välissä kulkee seututie 502. Lähin loma-asunto sijaitsee lounaassa noin 860 metrin etäisyydellä seututien toisella puolella.

Lähialueen asukkaisiin kohdistuva vaikutus koostuu pääasiassa melusta, tärinästä, pölystä ja liikenteestä. Melua-, pölyä-, tärinää tai liikennettä koskevia vaikutusselvityksiä ei ole hanketta koskien esitetty.

Peab:in luvan käsittelyn yhteydessä lähialue on ilmaissut kokeneen aikaisemman toiminnan aiheuttaneen häiritsevää melua sekä pöly- ja tärinähaittaa. Lisäksi huolta on aiheuttanut vaikutukset alueen pohjavesien laatuun ja liikenneturvallisuuteen. Liikenneturvallisuutta koskien Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue on nostanut esille liittymälupien käyttötarkoituksen muutoksen tarpeen. Liittymän käyttötarkoituksen muuttamisen yhteydessä tulee selvittää tarvittavat liittymien ja liittymäalueiden parannustoimenpiteet. Tämän mukaisesti toiminnan vaikutuksia on tarpeen selvittää tarkemmin mm. meluvaikutusten mallinnuksella sekä liikenteellisiä vaikutuksia koskevalla selvityksellä.

Luonnonympäristön sietokyky

Hankealueen on todettu olevan metsätalouskäytössä olevaa tavanomaista metsämaata. Lähin luonnonsuojelualue Kunnasniemen luonnonsuojelualue (YSA233211) sijaitsee noin 530 metrin etäisyydellä. Iso- ja Pieni Vehkalampi sekä Louhilampi ja Pieni Louhilampi ympäröivine soineen sisältyvät Pohjois-Karjalan suostrategiaan soidensuojelullisesti merkittävinä kohteina (Ohtonen & Kotanen 2003). Louhilammet on myös luokiteltu Pohjois-Karjalan arvokkaiisiin pienvesiin (Lehtelä ym. 2002). Uhanalaisen Kaakkurin on havaittu aikaisemmin pesineen lähialueen lammilla, lähimmillään noin 125 metrin etäisyydellä suunnitellusta ottoalueesta. Sen pesimisrauhan turvaaminen edellyttää toiminnan ajallista rajoittamista. Luonto- ja lintuselivityksiä ei hankkeessa ole esitetty, joten täsmällisiä tietoja näitä koskevista vaikutuksista hankkeessa ei ole.

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, mutta se sijaitsee lähellä 1 ja 2 luokan pohjavesialueiden muodostumisalueita. Alueen länsi- ja eteläpuolella on luokitellut pohjavesialueet Huhusniemi (0742626, luokka 2) ja Venäänsuo (0742608, luokka 1), joiden muodostumisalueet sijaitsevat noin 450 metrin ja n. 300 metrin etäisyydellä. Venäänsuon pohjavesialueella on Härkinvaran vesiosuuskunnan vedenottamo. Kalliokiviaineksen louhinta ja maa-ainesten läjitys voivat vaikuttaa pohjaveden laatuun, joten pohjaveden suojeluun on syytä kiinnittää hankkeessa erityistä huomiota. Pohjavesiselvitystä eli tietoja hankealueen ja sen vaikutusalueen pohjaveden korkeuksista, laadusta ja virtaussuunnista ei ole hankkeessa esitetty. Nämä tulee selvittää, että voidaan arvioida hankkeesta pohjavedelle muodostuvat riskit.

Vaikutusten luonne

Kiviainesten ottamistoiminta edustaa itsessään haitallisia vaikutuksia aiheuttavaa uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöä. Hanke myös muuttaa maisemaa pysyvästi. Maankaatopaikkatoiminnan sekä kallion louhinnan ja murskauksen aikana toiminta on pitkäkestoista (10 vuotta) ja jatkuvaa, vaikka se hakemuksen mukaan todennäköisesti jaksottuukin vuoden aikana muutamaan (2-4 kpl) 3-6 kuukauden jaksoon. Mahdollista siis voi toiminnan jaksotuksesta esitettyjen tietojen perusteella olla, että toiminta on jatkuvaa (2* 6 kk:n jaksoa tai 4*3kuukauden jaksoa), mikäli louheen kysyntä on suuri. Räjähdyksestä syntyvä melu on voimakas, mutta lyhykestoinen.

Hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset ovat maankaatopaikka toiminnalle sekä kiviainesten louhimiselle ja murskaamiselle tyypillisiä ja siten hyvin ennakoitavissa. Tässä hankkeessa ei kuitenkaan ole esitetty kattavia toimintaa

koskevia selvityksiä, kuten pohjavesiselvitys ja meluvaikutuksia koskeva meluselvitys. Myöskään ei ole esitetty louhittavan kivi- ja maa-aineksen laatutietoja, joihin liittyen jää huomattavaa epävarmuutta niiden mahdollisesti sisältämien aineiden haitallisiin vaikutuksiin, esim. vesistöjen happamoitumiseen liittyen. Esitetyissä hanketiedoissa on lisäksi joitain epätasällisyyksiä, jotka antavat aiheen arvioida hankkeesta esitettyjen tietojen laatua. Esimerkiksi edellä esitettyyn toiminnan jatkuvuudesta liittyy epävarmuutta. Lisäksi hankkeessa muun muassa ilmoitetaan suoritettavan talousvesikaivojen kartoittamisen 500 metrin säteellä luvan myöntämisen jälkeen, ennen ottotoiminnan aloittamista, ja valittavan näistä edustavimmat kaivot toiminnan aikaiseen tarkkailuun. Lähin asutus kuitenkin sijaitsee 575 metrin päässä, jonka perusteella olisi todettavissa, että tällaisia kartoitettavia kaivoja ei todennäköisesti ole.

Ottamistoiminnan vaikutus on ympäristössä palautumaton, mutta alueen jälkihoito ja maisemointi pehmentävät vaikutusta ja sitä tulisi tehdä jo toiminnan aikana, jos vain se on mahdollista. Toiminnasta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia voidaan vähentää tehokkaasti maa-aines- ja ympäristöluvan määräyksillä ottamalla huomioon parasta käyttökelpoista tekniikkaa edustavat ratkaisut toiminnassa, meluntorjunnan, ilman- ja vesiensuojelun tarpeet sekä valvomalla lupamääräysten noudattamista. Ylijäämämaiden vastaanottotoiminnalla eli maankaatopaikkatoiminnalla osin lievennetään ottamistoiminnan vaikutuksia palauttamalla hankealueelle toiminnan loppumisen jälkeen kasvillisuuden kehittymisen mahdollistava maakerros, joka myös edistää alueen sopeutumista maisemaan, ja voi mahdollistaa alueen palauttamisen aikanaan takaisin metsätaloukseen. Maisemoinnin toteutumiseen liittyy kuitenkin epävarmuuksia, joita tulisi selvittämään ennakolta, jotta toiminnan haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää parhaiden mahdollisuuksien mukaisesti.

Huomioituiden haittojen vähentämisen- ja ehkäisemistoimenpiteet

Hankkeesta vastaava on esittänyt toiminnan suunnitteluun, kalustoon, huoltoon ja teknologisiin ratkaisuihin liittyviä keinoja vähentää ympäristövaikutuksia ja riskejä. Tärkeimmät lieventämiskeinot liittyvät toimintojen sijoittamiseen. Murskaus- ja rikotuslaitteisto sijoitetaan muodostuvan ottorintauksen ja varastokasojen suojaan mahdollisimman matalaan maaston kohtaan alueella. Murskauksessa syntyviä pölypäästöjä vähennetään murskauslaitoksen koteloinnilla, putoamiskorkeuden säätelyllä ja murskattavan aineksen kastelulla. Tarpeen mukaan murskausprosessia ja myös kulkuväyliä kastellaan. Alueelle tuotava porausvaunu varustetaan pölynkeräyslaitteella tai käytetään vaihtoehtoisesti muuta pölyn leviämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Räjähdyksistä syntyvää tärinää pyritään vaimentamaan räjäytystöiden huolellisella suunnittelulla. Räjähdyksineinä käytetään emulsiopohjaisia räjähteitä, joissa typpi on niukkaliukoisessa muodossa. Alueelle asennetaan lukittava puomi, jolla asiattomien pääsy alueelle voidaan estää.

Toiminta-alueella muodostuvat vedet johdetaan laskeutusaltaan kautta, jonka pohjalle mahdollinen kiintoaine laskeutuu. Laskeutusaltaan täyttymistä seurataan vuosittain.

Ympäristölle haitalliset kemikaalit varastoidaan tukitoiminta-alueella, jossa on tiivis alusta. Polttoaineet varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, joissa on lapon ja ylitäytön esto. Moottori- ja hydraulikkaöljyt sekä jäteöljyt säilytetään kontissa. Räjähdyksineitä ei säilytetä suunnittelualueella.

Toiminnasta muodostuvat jätteet kerätään jätejakeiden mukaisesti erikseen ja toimitetaan säännöllisesti asianmukaisiin vastaanotto paikkoihin. Alueella säilytetään aina riittävä määrä öljynimeytykseen soveltuvaa materiaalia mahdollisen öljyvuodon varalta.

Toiminnan päätyttyä louhittu alue muotoillaan vastaanotetuilla ylijäämämailla. Alueelle muodostetaan uusi kasvukerros ja alue metsitetään. Tämä parantaa alueen sopeutumista ympäristöön.

Yhteenveto perusteluista

ELY-keskus katsoo, että NCC Industry Oy:n maankaatopaikan sekä kalliokiviaineksen louhinnan ja murskauksen sisältävällä hankkeella on sellaisia yhteisvaikutuksia Peab Industry Oy:n kalliokiviaineksen louhinnan ja murskauksen sisältävän hankkeen kanssa, että todennäköisesti aiheutuu ympäristövaikutuksista annetun lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

NCC:n hanke on hanke kooltaan lähes aina YVA-menettelyä edellyttävän maankaatopaikkatoiminnan suuruinen ja se sisältää tämän lisäksi kalliokiviaineksen louhinnan ja murskauksen, joka on yhdessä Peab:n vastaavan hankkeen kanssa noin 73 % YVA-lain hankeluettelon mukaisesta hankkeesta. Hankkeesta ei myöskään ole esitetty sellaisia luotettavia selvityksiä ympäristövaikutuksista ja toteutettavista haittojen vähentämisen- ja ehkäisemistoimenpiteistä, että voitaisiin todeta, ettei merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheutu.

Kiviainesten ottamistoiminta edustaa itsessään haitallisia vaikutuksia aiheuttavaa uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöä. Hanke myös muuttaa maisemaa pysyvästi. Itse maankaatopaikkatoiminnan sekä kallion louhinnan ja murskauksen aikaiset vaikutukset ovat pitkäkestoista ja jatkuvia, vaikka se hakemuksen mukaan todennäköisesti jaksottuukin vuoden aikana muutamaan (2-4 kpl) 3-6 kuukauden jaksoon. Mahdollista kuitenkin voi olla, että toiminta on jatkuvaa, mikäli louheen kysyntä on suuri.

Hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset ovat maankaatopaikka toiminnalle sekä kiviainesten louhimiselle ja murskaamiselle tyypillisiä ja siten hyvin ennakoitavissa. Tässä hankkeessa ei kuitenkaan ole esitetty kattavia toimintaa koskevia selvityksiä, kuten pohjavesiselvitys ja meluvaikutuksia koskeva meluselvitys. Siten myös se seikka, ettei hanketta koskien ole esitetty riittävässä määrin Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:24 ”Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestäväan käyttöön” -oppaan mukaisia selvityksiä: pohjavesiolosuhteiden selvitys, luontoselvitys, ainesten laatuun määrään ja käyttötarkoitukseen liittyvät selvitykset, melu-, pöly-, värinäselvitykset, puoltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuutta. Nyt hankkeesta esitetyillä tiedoilla, hankkeen aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin liittyy merkittäviä epävarmuuksia, joita on tarpeen täsmentää ennen lupaharkintaa.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 3, 11, 13 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2. Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 ja 2 §. Hallintolaki (434/2003): 31 ja 60 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Kuopion hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. (YVA-laki 37 § 1 momentti)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös on julkaistu sähköisessä muodossa 10.4.2022 verkko-osoitteessa www.ymparisto.fi/yva (kohdassa YVA-päätökset > Pohjois-Karjalan ELY-keskus).

Päätöstä koskeva kuulutus on pidetty nähtävänä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen verkkosivulla 20.4. – 27.5.2022 välisen ajan.

Liperin kuntaa on myös pyydetty julkaisemaan tieto kuulutuksesta kuntalain (410/2015) 108 §:n edellyttämällä tavalla.

Edellä mainittujen lisäksi päätöksestä on tiedotettu seuraavasti:

- Hankkeesta vastaava saantitodistuksin ja sähköpostilla
- Lausunnon antaneet viranomaiset (sähköpostilla)
- Liperin kunta, elinympäristölautakunnan lupajaos (sähköpostilla)
- Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue (sähköpostilla)

Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Mari Heikkinen ja ratkaissut ympäristövastuuyksikön päällikkö Ari Heiskanen. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.

JAKELU Hankkeesta vastaava saantitodistuksin

Sähköisesti:
Vireillepanija
Liperin kunta
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Savon ELY-keskus

LIITTEET Liite 1. Valitusosoitus.

Tämä asiakirja POKELY/1208/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/1208/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Heikkinen Mari 20.04.2022 08:17

Ratkaisija Heiskanen Ari 20.04.2022 08:02